Rada
Európskej únie

V Bruseli 21. novembra 2026
(OR. en)

15692/26

CO EUR-PREP 33

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Predmet:	Mimoriadne zasadnutie Európskej rady (26. a 27. novembra 2026) – návrh záverov

Delegáciám v prílohe zasielame návrh záverov, ktorý vypracoval predseda Európskej rady v úzkej spolupráci s predsedníčkou Komisie.

I. HORIZONTÁLNE ZÁLEŽITOSTI

1. Budúci viacročný finančný rámec (VFR) sa bude vzťahovať na sedemročné obdobie od roku 2028 do roku 2034. Tento rozpočet umožní Európskej únii reagovať na súčasné a budúce výzvy a splniť jej politické priority. Zahŕňa nové aj už zavedené politiky v úsilí o zaistenie dlhodobej bezpečnosti a prosperity EÚ. Európa má mnohé potreby: musíme prevziať zodpovednosť za vlastnú bezpečnosť, a to aj prostredníctvom silnejších obranných spôsobilostí, ochrany našich hraníc a hodnôt a riadenia migrácie. Musíme tiež posilniť naše úsilie v oblasti konkurencieschopnosti a prechodu na čistú energiu. Pre naše komunity a občanov majú zároveň naďalej zásadný význam dôležité politiky zavedené na základe záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy vrátane hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti a spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP). Náš záväzok voči Ukrajine je ústredným prvkom našich celkových ambícií, rovnako ako naše stále vedúce postavenie v oblasti humanitárnej a rozvojovej pomoci.

2. Viacročný finančný rámec na roky 2028 až 2034 bude mať túto štruktúru:

   i) okruh 1: hospodárska, sociálna a územná súdržnosť, poľnohospodárstvo, prosperita a bezpečnosť vidieka a námornej oblasti

   ii) okruh 2: Konkurencieschopnosť, prosperita a bezpečnosť

   iii) okruh 3: Globálna Európa

   iv) okruh 4: Administratíva.

Na účinnú a efektívnu reakciu v čase geopolitickej a hospodárskej neistoty je potrebná jednoduchšia a efektívnejšia rozpočtová štruktúra. Zoskupenie výdavkov do štyroch okruhov je koncipované tak, aby zodpovedalo politickým prioritám Európskej únie a poskytovalo nevyhnutnú flexibilitu v rámci pridelených zdrojov. Okrem toho sa s cieľom zabezpečiť súdržnosť a podporovať synergie znížil počet programov. Celkový rámec bude odrážať širšie úsilie Európskej únie v oblasti zjednodušenia a mal by viesť k zníženiu administratívneho zaťaženia pre prijímateľov, riadiace orgány a audítorské orgány.

3. V záujme podpory investícií a úspešnej transformácie európskeho hospodárstva je nevyhnutné zefektívniť a urýchliť postupy plánovania a vydávania povolení. Európska rada v tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby v prvej polovici roka 2027 predložila oznámený legislatívny návrh s cieľom uprednostniť a urýchliť povoľovacie postupy pre investície v oblastiach dekarbonizácie, energetiky, digitalizácie, umelej inteligencie, obrany a bývania vrátane tých, ktoré sú financované z Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť a plánov národného a regionálneho partnerstva.

4. VFR ponúkne príležitosti na podporu všetkých regiónov na vonkajších hraniciach Európskej únie vrátane regiónov hraničiacich s Ruskom, Bieloruskom alebo Ukrajinou alebo nachádzajúcich sa pri Čiernom mori s cieľom posilniť vyvíjajúcu sa obrannú pripravenosť a kritické spôsobilosti, pripravenosť, odolnosť a bezpečnosť Európy, ako aj riešiť výzvy v ich hospodárstvach, sociálnom a územnom rozvoji a prepojenosti.

5. Maximálna celková suma výdavkov pre Európsku úniu na obdobie 2028 – 2034 je 1 582 516 miliónov EUR vo viazaných rozpočtových prostriedkoch a 1 553 665 miliónov EUR v platobných rozpočtových prostriedkoch. Rozpis súm ročných stropov pre viazané rozpočtové prostriedky podľa okruhov sa uvádza nižšie. Rovnaké číselné údaje sú uvedené aj v tabuľke v dokumente ST 16196/26, ktorá tiež obsahuje ročné stropy pre platobné rozpočtové prostriedky. Pokiaľ nie je uvedené inak, sú všetky údaje vyjadrené v stálych cenách roku 2025.

6. Budú sa uplatňovať automatické ročné technické úpravy na zohľadnenie inflácie s využitím deflátora na úrovni 2 %. Ak je priemerná ročná miera inflácie počas trojročného obdobia zahŕňajúceho roky n – 1, n a n + 1 nižšia ako 1 % alebo vyššia ako 3 %, úprava na rok n + 1 sa upraví o hodnotu zodpovedajúcu 50 % rozdielu medzi touto trojročnou priemernou mierou inflácie a referenčnou sadzbou vo výške 2 %.

7. VFR sa zreviduje v prípade revízie zmlúv, opätovného zjednotenia Cypru alebo pristúpenia nových členských štátov k Európskej únii.

8. Komisia predloží návrh VFR na obdobie po roku 2034 pred 1. júlom 2032.

9. Týmito závermi nie je dotknutý osobitý charakter bezpečnostnej a obrannej politiky niektorých členských štátov a zároveň sa zohľadňujú bezpečnostné a obranné záujmy všetkých členských štátov, a to v súlade so zmluvami.

Zjednodušenie

10. VFR sa bude riadiť zjednodušenou a zefektívnenou štruktúrou s cieľom znížiť nepružnosť a obmedziť administratívne zaťaženie pre orgány a prijímateľov. Táto nová štruktúra by mala zmierniť prekrývanie cieľov jednotlivých programov a poskytnúť žiadateľom a prijímateľom zjednodušený prístup k možnostiam financovania a informáciám o rozpočte a zároveň zabezpečiť súdržnosť a podporovať synergie medzi programami.

11. RAL (neuhradené záväzky) sú nevyhnutným vedľajším produktom viacročného programovania a diferencovaných rozpočtových prostriedkov. Očakáva sa však, že do konca finančného rámca na obdobie 2021 – 2027 dosiahnu RAL 317 000 miliónov EUR (v bežných cenách), v dôsledku čoho platby zo súčasného VFR budú predstavovať značnú sumu z celkových platieb v prvých rokoch budúceho VFR. Prijíma sa niekoľko opatrení na zabezpečenie predvídateľnej úrovne a profilu platieb, ako aj ich riadneho vývoja a zlepšenia schopnosti rozpočtu EÚ reagovať, napríklad zjednodušenie plnenia a stanovenie primeraných sadzieb pre predbežné financovanie, pravidlá pre platby a zrušenie viazanosti a včasné prijatie sektorových právnych predpisov pre VFR na roky 2028 – 2034.

12. V prípade prijatia pravidiel alebo plánov v rámci zdieľaného riadenia po 30. novembri 2028 sa sumy zodpovedajúce prideleným prostriedkom, ktoré sa nepoužili v roku 2028, s výnimkou záväzkov pre predbežné financovanie rovnomerne presunú do každého z rokov 2029 až 2032 so zodpovedajúcou úpravou stropov VFR.

13. Podľa zásady jednotnosti rozpočtu bude pravidlom, že všetky výdavkové položky EÚ budú zahrnuté do VFR. Niektoré nástroje však budú vzhľadom na ich špecifický charakter zaradené mimo stropov VFR pre viazané a platobné rozpočtové prostriedky alebo budú predstavovať mimorozpočtové položky.

Flexibilita

14. Európska únia musí byť schopná reagovať na výnimočné okolnosti a meniace sa priority, či už vnútorné alebo vonkajšie. Potreba flexibility sa zároveň musí zvážiť z hľadiska potreby predvídateľnosti dlhodobých investícií, ako aj z hľadiska zásady rozpočtovej disciplíny a transparentnosti výdavkov EÚ, a to pri súčasnom rešpektovaní záväzného charakteru stropov VFR.

15. VFR by v súlade so schopnosťou reagovať na meniace sa potreby a meniť priority finančných prostriedkov mal uľahčovať možné prerozdelenie a preprogramovanie v rámci programov a medzi nimi. Akákoľvek možná odchýlka od orientačného finančného krytia viacročných programov nesmie presiahnuť 20 % sumy vyčlenenej na celé trvanie programu. Táto zásada sa ale neuplatňuje na rozpočtové prostriedky predbežne pridelené jednotlivým členským štátom.

16. V rámci každého okruhu sa stanovia primerané rezervy. V rámci určitých programov sa stanovia nepridelené sumy a rezervy. V neustále sa vyvíjajúcom sa prostredí by zdroje na reakciu na krízové situácie, ako sú prírodné katastrofy, mali byť tiež súčasťou vlastnej flexibility v rámci určitých programov bez toho, aby sa tým oslabili ich hlavné ciele.

17. Nástroj jednotnej rezervy (SMI) bude zahŕňať tieto pravidlá:

i) Počnúc rokom 2029 sa rezervy zostávajúce v rámci stropov VFR pre viazané rozpočtové prostriedky roku n – 1 majú sprístupniť nad rámec stropov VFR pre viazané rozpočtové prostriedky v rámci rozpočtového postupu (celková rezerva na záväzky).

ii) Počnúc rokom 2029 môže Komisia v rámci technickej úpravy upraviť strop platieb na roky 2029 – 2034 smerom nahor o sumu zodpovedajúcu rozdielu medzi vykonanými platbami a stropom platieb VFR z roku n – 1 (celková rezerva pre platby). Akákoľvek úprava smerom nahor sa v plnom rozsahu vykompenzuje zodpovedajúcim znížením stropu platieb na rok n – 1. Celkové úpravy v rokoch 2032 – 2034 nepresiahnu v porovnaní s pôvodným stropom platieb 100 000 miliónov EUR.

iii) Ako poslednú možnosť reakcie na nepredvídané okolnosti možno sprístupniť sumy nad rámec stropov VFR pre viazané alebo platobné rozpočtové prostriedky za predpokladu, že sú plne kompenzované rezervami v jednom alebo viacerých okruhoch VFR na súčasný rozpočtový rok alebo budúce rozpočtové roky alebo rezervou v rámci stropu platieb (rezerva na nepredvídané udalosti). Takto kompenzované sumy sa v rámci VFR nesmú ďalej mobilizovať.

Celková suma mobilizovaná v rámci celkovej rezervy pre platby a rezervy na nepredvídané udalosti v ktoromkoľvek roku nepresiahne 0,04 % HND EÚ v záväzkoch a 0,03 % HND EÚ v platbách a bude v súlade so stropom vlastných zdrojov.

18. Z nástroja flexibility sa financujú osobitné nepredvídané výdavky, ktoré sa nemohli financovať v rámci limitov pre stropy dostupných pre jeden alebo viacero okruhov. Rozpočtové prostriedky budú vyššie ako stropy VFR pre viazané a platobné rozpočtové prostriedky. Ročná fixná suma k dispozícii pre nástroj flexibility sa stanoví na úrovni 2 000 miliónov EUR. Od roku 2029 sa ročná fixná suma, ktorá je k dispozícii pre nástroj flexibility, každý rok zvýši o sumu zodpovedajúcu rozpočtovým prostriedkom, ktorých viazanosť bola zrušená v roku n – 2. O mobilizácii nástroja flexibility rozhodne Európsky parlament a Rada v rámci ročného rozpočtového postupu.

    Nepoužitú časť ročnej sumy nástroja flexibility možno použiť do roku n+2. Akákoľvek časť ročnej sumy z roku n, ktorá sa nepoužije do roku n+2, prepadne.

Riadenie

19. Potrebná miera celkovej flexibility by sa mala opierať o spoľahlivé riadenie a primerané zapojenie členských štátov a príslušných inštitúcií, najmä Rady, do plánovania a prispôsobovania činností a priorít, ako aj do plnenia rozpočtu. Tým sa zabezpečí, aby bol rozpočet EÚ úzko zosúladený s prioritami Európskej únie vo všetkých výdavkových programoch.

20. Členské štáty sa budú na príslušných fórach úzko a včas zapájať do stanovovania priorít a rozhodovania o pracovných programoch v rámci výdavkových programov, a to v relevantných prípadoch aj prostredníctvom vhodného komitologického postupu, najmä ich účasťou na postupe preskúmania, pričom sa zároveň bude predchádzať zbytočnému administratívnemu zaťaženiu. Rada sa bude podľa potreby zapájať prostredníctvom strategických diskusií. Každá inštitúcia koná v medziach právomocí, ktoré sú jej zverené zmluvami. Delegované akty sa obmedzujú na nepodstatné prvky príslušných legislatívnych aktov.

21. Trvanie sektorových programov VFR by sa spravidla malo zosúladiť s časovým rámcom VFR na roky 2028 – 2034.

Vplyv a výkonnosť

22. Mala by sa ďalej posilniť úloha rozpočtu EÚ pri podpore účinného vykonávania cieľov politík v rámci celej EÚ. Zriadi sa horizontálny rámec sledovania výdavkov a výkonnosti rozpočtu EÚ na zaznamenávanie výsledkov a pokroku v reformách dosiahnutých v súvislosti s výdavkami EÚ a na meranie vplyvu rozpočtu EÚ s cieľom poskytnúť podklady pre budúce politické rozhodnutia. Horizontálny výkonnostný rámec by mal prispieť aj k obmedzeniu administratívneho zaťaženia orgánov a prijímateľov súvisiaceho s plnením rozpočtu EÚ.

23. Rozpočet by mal poskytovať značný pákový efekt na zvýšenie vplyvu výdavkov EÚ. To zahŕňa dostatočnú mieru spolufinancovania všetkých programov. Okrem toho by sa v súlade s celkovým úsilím o konsolidáciu mali ďalej zefektívniť finančné nástroje a rozpočtové záruky, najmä prostredníctvom súboru finančných nástrojov Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť a prostredníctvom programu Globálna Európa využitím rozpočtu na mobilizáciu súkromných investícií. Finančné záväzky vyplývajúce z finančných nástrojov, rozpočtových záruk a finančnej pomoci sa musia dôsledne monitorovať, pričom sa zároveň uznáva, že tento typ financovania prináša príležitosti.

24. Programy a nástroje EÚ by mali spravodlivým, sociálne vyváženým, primeraným a nákladovo efektívnym spôsobom prispievať k dosiahnutiu dlhodobých záväzkov Parížskej dohody a k podpore ochrany životného prostredia a biodiverzity. V rámci úsilia o dosiahnutie výsledkov v súvislosti s týmito prioritami by aspoň 35 % výdavkov z rozpočtu EÚ s výnimkou výdavkov súvisiacich s obranou a bezpečnosťou malo podporovať ciele v oblasti klímy a životného prostredia. Malo by sa to opierať o efektívnu, primeranú a transparentnú metodiku. Rozpočet by mal tiež zabezpečiť, aby boli výdavky Európskej únie v súlade s cieľmi Parížskej dohody, so zásadou „výrazne nenarušiť“, s cieľom Únie v oblasti klímy znížiť emisie do roku 2030 aspoň o 55 % a s cieľom dosiahnuť klimatickú neutralitu najneskôr do roku 2050 pri súčasnom obmedzení administratívneho zaťaženia pre orgány a prijímateľov.

25. Zásada „výrazne nenarušiť“ sa bude uplatňovať transparentne a primerane, ak je to uskutočniteľné a vhodné, a to v plnom súlade s nariadením o výkonnostnom rámci. Usmernenia týkajúce sa zjednodušeného uplatňovania tejto zásady by sa mali prijať prostredníctvom vykonávacieho aktu v rámci postupu preskúmania po dôkladnej konzultácii s členskými štátmi. V usmerneniach by sa mali identifikovať oblasti politiky alebo oblasti intervencie, ktoré sa považujú za oblasti, ktoré sú v súlade a bez nutnosti ďalšieho posúdenia. V prípade týchto usmernení by sa malo brať do úvahy, že podpora, na ktorú sa vzťahujú podmienky zodpovedného hospodárenia, je v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“. Okrem toho sa v týchto usmerneniach identifikujú prípady, v ktorých uplatňovanie zásady „výrazne nenarušiť“ nemusí byť uskutočniteľné alebo vhodné, ako sú napríklad krízové situácie, geostrategické požiadavky alebo iné dôvody prevažujúeho verejného záujmu. V tejto súvislosti nie je možné ani vhodné túto zásadu uplatňovať v súvislosti s migráciou a riadením hraníc, ako aj obranou a bezpečnosťou vrátane vojenskej mobility.

26. S cieľom chrániť riadne plnenie rozpočtu EÚ a finančné záujmy Únie musí VFR obsahovať silné záruky na zabezpečenie dodržiavania zásad právneho štátu a účinného uplatňovania Charty základných práv pri plnom dodržiavaní zásad objektivity, nediskriminácie a rovnakého zaobchádzania s členskými štátmi, pričom tieto záruky sa budú uplatňovať primerane, nestranne a na základe faktov, čím sa zabezpečí riadny proces.

27. Spoľahlivým a účinným systémom auditu a kontroly sa zabezpečí zákonnosť a spoľahlivosť platieb, zabráni sa duplicite zodpovedností a zohľadní sa zásada proporcionality.

II. OKRUH 1 – HOSPODÁRSKA, SOCIÁLNA A ÚZEMNÁ SÚDRŽNOSŤ, POĽNOHOSPODÁRSTVO, PROSPERITA A BEZPEČNOSŤ VIDIEKA A NÁMORNEJ OBLASTI

28. Cieľom tohto okruhu je dosiahnuť pridanú hodnotu EÚ podporou súdržnosti, vzostupnej konvergencie, hospodárskeho rastu, konkurencieschopnosti, kvalitných pracovných miest, odolnosti a bezpečnosti podporou investícií a reforiem pre inkluzívnu, udržateľnú, prosperujúcu, autonómnu a bezpečnú Európu. Výdavky v rámci tohto okruhu sa zamerajú na zníženie hospodárskych, sociálnych a územných rozdielov, posilnenie atraktívnosti a rozvoja vidieckych oblastí a podporu odolných, konkurencieschopných a udržateľných poľnohospodárskych a rybárskych odvetví EÚ, ako aj na posilnenie modrého hospodárstva, investovanie do ľudí, posilnenie obranných spôsobilostí Európskej únie, posilnenie riadenia bezpečnosti a migrácie a ochranu vonkajších hraníc Európskej únie pri súčasnom zabezpečení dobrého fungovania jednotného trhu v celej Európskej únii. Tento okruh bude pokrývať aj splácanie nástroja NextGenerationEU (NGEU).

29. Poľnohospodárstvo a rybárstvo sú pre Európskej úniu strategickými odvetviami, ktoré zaisťujú bezpečné a vysokokvalitné potraviny pre Európskej úniu a zohrávajú kľúčovú úlohu z hľadiska celosvetovej potravinovej bezpečnosti. Základnými prioritami spoločnej poľnohospodárskej politiky financovanej z rozpočtu Európskej únie zostáva stabilizácia príjmov poľnohospodárov, prilákanie budúcej generácie poľnohospodárov, zaručenie potravinovej bezpečnosti v Európskej únii a podpora prechodu na hospodársky, environmentálne a sociálne odolné, udržateľné a trhovo orientované poľnohospodárske odvetvie zabezpečujúce rovnaké podmienky. V rovnakom duchu sa bude z rozpočtu EÚ naďalej financovať odolná spoločná rybárska politika (SRP).

30. Základným kameňom politiky súdržnosti zostáva presadzovanie celkového harmonického rozvoja Európskej únie a znižovanie rozdielov podporou posilňovania jej hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti. Z rozpočtu EÚ sa budú naďalej poskytovať finančné prostriedky na investície a štrukturálne úpravy vo všetkých kategóriách regiónov podľa ich osobitných výziev, pričom osobitná pozornosť sa bude venovať menej rozvinutým regiónom. Regióny hraničiace s Ruskom alebo Bieloruskom, ktoré sú zasiahnuté pretrvávajúcimi bezpečnostnými hrozbami, čelia osobitným výzvam.

31. Z hľadiska účinnej kontroly vonkajších hraníc zohráva koordinovaná činnosť na úrovni EÚ kľúčovú úlohu pre zabezpečenie účinnejšieho riadenia migrácie a vysokej úrovne vnútornej bezpečnosti v Európskej únii a zároveň dodržiavanie zásady voľného pohybu osôb a tovaru v rámci Európskej únie. Z rozpočtu EÚ sa bude naďalej podporovať posilňovanie vnútornej bezpečnosti, a to aj v súvislosti s bezpečnostnými krízami a hybridnými hrozbami spôsobenými vyvíjajúcimi sa geopolitickými výzvami, a vykonávanie, posilňovanie a rozvoj spoločnej migračnej a azylovej politiky a európskeho integrovaného riadenia hraníc a európskej vízovej politiky. Zabezpečia sa synergie s externou politikou s cieľom riešiť vonkajší rozmer migrácie.

32. Výška záväzkov pre tento okruh nepresiahne 898 288 miliónov EUR:

OKRUH 1 – HOSPODÁRSKA, SOCIÁLNA A ÚZEMNÁ SÚDRŽNOSŤ, POĽNOHOSPODÁRSTVO A VIDIEK, NÁMORNÉ ZÁLEŽITOSTI, PROSPERITA A BEZPEČNOSŤ (v miliónoch EUR, v cenách roku 2025)						
2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
X	X	X	X	X	X	X

Európsky fond pre hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť, poľnohospodárstvo a vidiek, rybárstvo a námorné záležitosti, prosperitu a bezpečnosť

33. Zriadi sa Európsky fond pre hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť, poľnohospodárstvo a vidiek, rybárstvo a námorné záležitosti, prosperitu a bezpečnosť s cieľom prispieť k týmto politickým cieľom:

    – podporovať vykonávanie politiky súdržnosti znižovaním regionálnych rozdielov v Európskej únii a zaostalosti v najviac znevýhodnených regiónoch a podporovať Európsku územnú spoluprácu vrátane podpory projektov v oblastiach životného prostredia a transeurópskych sietí,

    – podporovať vykonávanie politiky súdržnosti posilnením kvalitného zamestnania, odbornej prípravy, vzdelávania a zručnosti a sociálneho začlenenia a prispievaním k sociálne spravodlivému prechodu ku klimatickej neutralite,

    – podporovať vykonávanie spoločnej poľnohospodárskej politiky Európskej únie,

    – podporovať vykonávanie spoločnej rybárskej politiky Európskej únie,

    – chrániť a posilňovať základné práva, demokraciu a právny štát a presadzovať hodnoty Európskej únie,

    – podporovať vykonávanie politík týkajúcich sa azylu, migrácie a integrácie, ako aj riadenia hraníc a vízovej politiky a vnútornej bezpečnosti.

34. Prostriedky z fondu sa budú poskytovať najmä prostredníctvom vopred pridelených finančných prostriedkov pre členské štáty a fond sa bude implementovať v rámci zdieľaného riadenia.

35. Finančné krytie v rámci Európskeho fondu pre hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť, poľnohospodárstvo a vidiek, rybárstvo a námorné záležitosti, prosperitu a bezpečnosť bude celkovo predstavovať 740 612 miliónov EUR a rozdelí sa takto:

i) 697 544 miliónov EUR na plány národného a regionálneho partnerstva, z toho:

a) najmenej 195 024 miliónov EUR pre menej rozvinuté regióny;

b) najmenej 261 012 miliónov EUR na podporu príjmu v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky („minimálna suma na intervencie na podporu príjmu v rámci SPP“);

c) najmenej 3 550 miliónov EUR na intervencie v rámci spoločnej rybárskej politiky („minimálna suma na intervencie v rámci SRP“);

d) najmenej 30 608 miliónov EUR na opatrenia v oblasti migrácie, riadenia hraníc a víz a vnútornej bezpečnosti;

ii) 7 970 miliónov EUR na Plán Interreg;

iii) 35 098 miliónov EUR na Nástroj EÚ.

Na podnet Komisie sa najmenej 0,5 % z celkových zdrojov pridelí na technickú pomoc.

36. Najmenej 14 % celkovej sumy v rámci fondu vrátane plánov národného a regionálneho partnerstva sa vyčlení na plnenie sociálnych cieľov Európskej únie, pričom sa do tejto sumy nezapočítajú minimálne sumy na intervencie na podporu príjmu v rámci SPP a na intervencie v rámci SRP a financovanie v rámci Sociálno-klimatického fondu.

37. Najmenej 10 % celkovej sumy v rámci plánov národného a regionálneho partnerstva sa vyčlení na intervencie v rámci SPP, pričom sa do tejto sumy nezapočítajú minimálne sumy na intervencie v rámci SPP a SRP a financovanie v rámci Sociálno-klimatického fondu.

38. Okrem toho sa očakáva, že na splnenie cieľov Európskej únie v oblasti klímy a životného prostredia prispejú plány národného a regionálneho partnerstva 43 % z celkovej sumy, pričom sa do tejto sumy nezapočítajú výdavky na obranu a bezpečnosť, ďalej na oblasť migrácie, riadenie hraníc a víz a oblasť vnútornej bezpečnosti.

Plány národného a regionálneho partnerstva

39. Členské štáty vypracujú plány národného a regionálneho partnerstva na podporu všeobecných cieľov a s prihliadnutím na osobitné výzvy a potreby dotknutého členského štátu a jeho regiónov s cieľom prispieť ku šiestim špecifickým cieľom a relevantným špecifickým cieľom fondu podľa každého pododseku. V plánoch sa stanovia reformy, investície a iné intervencie, ktorými sa prispeje k zohľadneniu všetkých príslušných odporúčania pre jednotlivé krajiny v rámci európskeho semestra alebo ich významnej podskupine v rozsahu pôsobnosti špecifických cieľov fondu, ako aj správy o právnom štáte, vnútroštátnych odporúčaní SPP, odporúčaní digitálneho desaťročia, národných energetických a klimatických plánov a príslušných dokumentov a stratégií v oblasti vnútorných vecí. Pri posudzovaní plánov sa zohľadnia finančné prostriedky, ako aj rozsah špecifických výziev dotknutého členského štátu, zásady proporcionality a rovnakého zaobchádzania, ako aj to, či sa príslušné odporúčania pre jednotlivé krajiny plnia v iných národných plánoch alebo dokumentoch prijatých na úrovni EÚ.

40. Plány národného a regionálneho partnerstva sa budú vypracúvať a vykonávať v súlade so zásadami partnerstva a viacúrovňového riadenia vrátane celoštátnych, regionálnych a miestnych orgánov a v súlade s inštitucionálnymi, právnymi a finančnými rámcami členských štátov. Na tento účel musia návrhy plánov odrážať spoluprácu s regionálnymi a inými orgánmi verejnej moci a chrániť úlohu regiónov.

41. Plány národného a regionálneho partnerstva budú rozdelené do kapitol. Členské štáty môžu medzi ne zahrnúť vnútroštátne a odvetvové, ako aj regionálne a územné kapitoly alebo ich kombináciu, čím sa zabezpečí zapojenie viacerých zainteresovaných strán. Jeden členský štát môže vytvoriť viacero regionálnych a územných kapitol. Plány národného a regionálneho partnerstva môžu obsahovať kapitoly týkajúce sa SPP s cieľom prispieť k špecifickej identite SPP.

42. Členské štáty vo svojom programovaní zabezpečia primerané investície do opatrení politiky súdržnosti vo všetkých kategóriách regiónov, pričom zohľadnia súčasné úrovne investícií. Ak je výška prostriedkov pridelených pre prechodné regióny a rozvinutejšie regióny nižšia ako 75 % súčasnej úrovne investícií, členské štáty poskytnú odôvodnenie založené na objektívnych kritériách.

43. Komisia plány posúdi do štyroch mesiacov od ich predloženia a potom ich schváli Rada. Iné zmeny plánov, ako sú menšie úpravy či opravy, posúdi Komisia do dvoch mesiacov od predloženia zmeneného plánu a následne ich schváli Rada.

44. Členské štáty môžu zriadiť riadiace orgány na regionálnej úrovni v súlade s svojimi inštitucionálnymi a právnymi rámcami, čím zabezpečia priame zapojenie regionálnych orgánov do riadenia a vykonávania plánov. Regionálne riadiace orgány môžu rokovať a interagovať priamo s Komisiou. Členský štát v prípade, že určí viac ako jeden riadiaci orgán, vymenuje aj jeden alebo viacero orgánov s koordinačnou funkciou na zabezpečenie jednotného vykonávania plánu. Vykonávaním úloh v rámci koordinačnej funkcie sa môže poveriť jeden alebo viaceré orgány, pričom sa zabezpečí, aby sa každá úloha zverila len jednému orgánu. S cieľom zabezpečiť kontinuitu a nákladovú efektívnosť by členské štáty mali v čo najväčšej možnej miere vychádzať z existujúcich riadiacich štruktúr a inštitúcií.

45. Vyplatenie platieb bude založené na splnení príslušných míľnikov a cieľových hodnôt alebo príslušných výstupov. Pri vykonávaní auditu sa bude uplatňovať zásada jednotného auditu.

46. Suma flexibility zodpovedajúca 25 % sumy pridelenej členským štátom v rámci plánov národného a regionálneho partnerstva sa na programovanie sprístupní takto:

i) 5 % na naplnenie naliehavých a osobitných potrieb v reakcii na krízovú situáciu pred strednodobým preskúmaním. Akákoľvek zostávajúca suma sa naprogramuje počas strednodobého preskúmania na základe vyvíjajúcich sa potrieb;

ii) 15 % po strednodobom preskúmaní s cieľom reagovať na meniace sa potreby;

iii) 5 % na naplnenie naliehavých a osobitných potrieb v reakcii na krízovú situáciu po strednodobom preskúmaní od roku 2031. Akákoľvek zostávajúca suma bude k dispozícii na programovanie v rámci plánu po júni 2033.

V sume flexibility sa nezohľadní finančný príspevok na Plán Interreg a minimálna suma na intervencie na podporu príjmu v rámci SPP.

47. Členské štáty môžu od 1. januára 2028 použiť až dve tretiny sumy dostupnej pre preskúmanie v polovici trvania s cieľom financovať intervencie v oblasti SPP alebo opatrenia pre vidiecke oblasti.

48. V prípade krízovej situácie môžu členské štáty požiadať o zmenu svojich plánov národného a regionálneho partnerstva s cieľom reagovať na krízu. Členské štáty by vo svojej žiadosti o zmenu mali, ak je to možné, identifikovať preprogramovacie potreby v rámci svojich plánov národného a regionálneho partnerstva s cieľom riešiť vplyv krízy na existujúce opatrenia.

V prípade prírodných katastrof a zdravotných kríz, ktoré presahujú prahovú hodnotu pre akcie EÚ v oblasti solidarity, môžu členské štáty s výhradou dostupnosti finančných prostriedkov požiadať aj o podporu pre akcie EÚ v oblasti solidarity v rámci Nástroja EÚ. Každá suma získaná z Nástroja EÚ by sa mala s výhradou dostupnosti finančných prostriedkov aspoň dorovnať rovnakou sumou zo sumy flexibility pre krízy plánu.

V prípade prírodných katastrof a zdravotných kríz, ktoré nedosahujú prahovú hodnotu pre akcie EÚ v oblasti solidarity, a v prípade všetkých ostatných kríz vrátane krízových platieb farmárom a kríz v oblasti vnútorných vecí môžu členské štáty programovať svoje sumy flexibility s cieľom riešiť dôsledky danej krízy. Pre stabilizáciu poľnohospodárskych trhov sa finančná podpora bude poskytovať z akcie jednotnej bezpečnostnej siete Nástroja EÚ. V prípade kríz v oblasti vnútorných vecí môžu členské štáty získať finančnú podporu aj z akcie v oblasti vnútorných vecí v rámci Nástroja EÚ.

Členské štáty predložia len jednu žiadosť o zmenu plánu, do ktorej zhrnú potreby financovania zo všetkých zdrojov, a Komisia prijme jedno rozhodnutie o financovaní týkajúce sa tejto žiadosti o zmenu.

49. Ak sa fond a súvisiaci rámec prijme neskoro, mali by sa prijať vhodné opatrenia na zabezpečenie podpory príjmov poľnohospodárov na rok 2028 a po ňom.

Sociálne a cenovo dostupné bývanie

50. S cieľom predchádzať vylúčeniu z bývania a obmedzovať ho, najmä v oblastiach vystavených napätej situácii z hľadiska bývania, a to aj prostredníctvom príspevkov do nástroja InvestEU Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť (ECF) alebo národných podporných bánk a inštitúcií, zamerajú členské štáty svoje úsilie najmä na opatrenia na podporu sociálneho a cenovo dostupného bývania s cieľom zvýšiť vnútroštátne investície. S cieľom účinne predchádzať vylúčeniu z bývania a obmedzovať ho, najmä v tých oblastiach, ktoré sú vystavené napätej situácii z hľadiska bývania, sa časť zdrojov na opatrenia Únie v rámci Nástroja EÚ použije na poskytnutie záruky v rámci nového nástroja ECF InvestEU na investície do sociálneho a cenovo dostupného bývania, čím sa doplnia intervencie v rámci plánov národného a regionálneho partnerstva.

Sociálno-klimatický fond

51. Sociálno-klimatické plány v rámci Sociálno-klimatického fondu môžu byť od roku 2028 začlenené do samostatných kapitol plánov národného a regionálneho partnerstva. Členské štáty môžu presunúť sumy z finančných prostriedkov, ktoré im boli pridelené na roky 2026 a 2027 v rámci Sociálno-klimatického fondu, do svojho plánu národného a regionálneho partnerstva.

Katalyzátor Európa

52. Členské štáty budú mať k dispozícii úverovú podporu vo výške 134 000 miliónov EUR, ktorá sa má implementovať v rámci ich plánov národného a regionálneho partnerstva. Žiadosť o úverovú podporu bude spojená s dodatočnými reformami, investíciami a inými intervenciami. Členské štáty do 31. januára 2028 oznámia svoj predbežný zámer požiadať o úverovú podporu.

53. Úverová podpora sa bude distribuovať na základe zásad rovnakého zaobchádzania, solidarity, proporcionality a transparentnosti. Podiel úverovej podpory pre troch najväčších príjemcov nebude vyšší ako 60 % celkovej sumy, ktorá je k dispozícii na podporu.

Nástroj EÚ

54. Zriadi sa Nástroj EÚ s cieľom zvýšiť flexibilitu a umožniť, aby rozpočet EÚ účinnejšie reagoval na nepredvídané krízy a zabezpečoval financovanie intervencií, ktoré dopĺňajú a posilňujú plány národného a regionálneho partnerstva. Nástroj EÚ implementovaný v rámci zdieľaného, priameho alebo nepriameho riadenia bude pozostávať z týchto zložiek:

    i) 32 438 miliónov EUR na opatrenia Únie vrátane jednotnej bezpečnostnej siete s cieľom reagovať na narušenia trhu, stabilizovať poľnohospodárske trhy a zmierniť vplyv prírodných katastrof na poľnohospodárov a rybárov, na opatrenia súvisiace s migráciou, riadením hraníc a vnútornou bezpečnosťou, na opatrenia v oblasti životného prostredia, prírody a klímy, na solidárne akcie v prípade prírodných katastrof a na ďalšie opatrenia Únie. Aspoň 8 032 miliónov EUR sa vyčlení na akcie v oblasti solidarity, 3 920 miliónov EUR na jednotnú bezpečnostnú sieť, 10 094 miliónov EUR na akcie v oblasti vnútorných vecí.

    ii) 2 660 miliónov EUR na rezervu na vznikajúce výzvy a priority a krízy.

55. Nevyužité finančné prostriedky týkajúce sa jednotnej bezpečnostnej siete a akcií v oblasti solidarity v prípade prírodných katastrof sa prenesú do nasledujúceho roka a môžu sa použiť do roku 2034.

Rozpočtové záväzky

56. Rozpočtové záväzky (v bežných cenách) každého plánu národného a regionálneho partnerstva sa realizujú v ročných čiastkových platbách takto:

i) 15,8 % v roku 2028

ii) 15,5 % v roku 2029

iii) 15,1 % v roku 2030

iv) 14,8 % v roku 2031

v) 14,4 % v roku 2032

vi) 12,8 % v roku 2033

vii) 11,6 % v roku 2034.

Kategórie regiónov

57. V prípade plánov národného a regionálneho partnerstva sú regióny na úrovni NUTS 2 klasifikované na základe štandardov kúpnej sily (PPS) každého regiónu vypočítaných s použitím údajov EÚ za obdobie 2021 – 2023 takto:

i) „menej rozvinuté regióny“, ktorých HDP na obyvateľa je menej ako 75 % priemerného HDP na obyvateľa v Európskej únii;

ii) „prechodné regióny“, ktorých HDP na obyvateľa je medzi 75 % a 100 % priemerného HDP na obyvateľa v Európskej únii;

iii) „rozvinutejšie regióny“, ktorých HDP na obyvateľa je vyšší ako 100 % priemerného HDP na obyvateľa v Európskej únii.

Podpora v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky

58. Z rozpočtu Európskej únie sa bude naďalej poskytovať podpora príjmu poľnohospodárom a podpora udržateľnému poľnohospodárstvu a výrobe potravín ako súčasť spoločnej poľnohospodárskej politiky, čím sa dosiahnu ciele stanovené v zmluvách, a to aj zabezpečením primeranej životnej úrovne poľnohospodárskej komunity.

59. S cieľom zachovať popredné postavenie spoločnej poľnohospodárskej politiky v európskom poľnohospodárskom sektore sa v nariadení o SPP stanovia určité ustanovenia špecifické pre spoločnú poľnohospodársku politiku. Nariadením o SPP sa zabezpečí silná a integrovaná spoločná poľnohospodárska politika v rámci plánov národného a regionálneho partnerstva.

60. Plánovaná priemerná pomoc na hektár na podporu príjmu na plochu pre intervencie v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky nebude v bežných cenách nižšia ako 90 EUR a vyššia ako 240 EUR pre každý členský štát. Členské štáty s priemernou veľkosťou poľnohospodárskych podnikov menšou ako tri hektáre môžu poskytovať priemernú pomoc na hektár nad 240 EUR.

61. V prípade celkovej ročnej podpory príjmu na plochu sa môže zaviesť degresívna stupnica v súlade s týmito kritériami:

    i) V prípade časti podpory príjmu na plochu od 100 000 EUR do 125 000 EUR sa ročná suma zníži o 15 %.

    ii) V prípade časti podpory príjmu na plochu od 125 000 EUR do 150 000 EUR sa ročná suma zníži o 25 %.

    iii) V prípade časti podpory príjmu na plochu nad 150 000 EUR sa ročná suma zníži o 50 %.

    Členské štáty môžu zaviesť dodatočné body na degresívnej stupnici pod 100 000 EUR.

62. Strop celkovej ročnej podpory príjmu na plochu pre veľkých prijímateľov sa zavedie na úrovni 300 000 EUR.

63. Pred uplatnením stropu a degresívneho postupu môžu členské štáty vylúčiť vyššiu podporu príjmu na plochu v prípade mladých poľnohospodárov (navýšenie pre mladých poľnohospodárov).

64. Suma vyplývajúca z degresívneho postupu a stropu v členskom štáte zostane súčasťou sumy, ktorú bude mať daný členský štát k dispozícii na minimálne intervencie v oblasti podpory príjmu v rámci SPP, s výnimkou podpory sektorových intervencií, na ktoré sa môže naďalej uplatňovať 100 % miera spolufinancovania Únie.

Horizontálne podmienky

65. Zavedú sa horizontálne podmienky s cieľom zabezpečiť dodržiavanie zásady právneho štátu a Charty základných práv, a to pri plnom rešpektovaní zásad objektivity, nediskriminácie a rovnakého zaobchádzania s členskými štátmi. Členské štáty zavedú a budú udržiavať účinné mechanizmy na zabezpečenie súladu opatrení podporovaných ich plánmi s príslušnými ustanoveniami Charty základných práv Európskej únie a dodržiavania zásad právneho štátu počas celého obdobia vykonávania fondu. Rada sa podľa potreby zapojí do vykonávania horizontálnych podmienok.

Metodika prideľovania finančných prostriedkov pre plány národného a regionálneho partnerstva

66. Finančné prostriedky pridelené členským štátom v rámci plánov národného a regionálneho partnerstva sa určia pomocou všeobecného kľúča a kľúča pre vnútorné záležitosti, ku ktorým sa pripočíta príspevok z prostriedkov pridelených do Sociálno-klimatického fondu na príslušné obdobie, ak členské štáty začlenia svoj sociálno-klimatický plán do svojho plánu národného a regionálneho partnerstva. Členské štáty môžu v čase predloženia svojho pôvodného plánu alebo akejkoľvek žiadosti o zmenu požiadať na dobrovoľnom základe o prerozdelenie až 10 % sumy pochádzajúcej z kľúča pre vnútorné záležitosti na opatrenia v rámci všeobecného kľúča s výnimkou opatrení krytých minimálnymi sumami na intervencie na podporu príjmu v rámci SPP a na intervencie v rámci SRP. K tejto žiadosti sa pripojí odôvodnenie založené na objektívnych kritériách.

Všeobecný prideľovací kľúč

67. Všeobecný kľúč sa pre každý členský štát určí takto:

i) Východiskom je priemer podielu členského štátu na celkovom obyvateľstve EÚ (2024) a podielu členského štátu na celkovom obyvateľstve EÚ ohrozenom chudobou alebo sociálnym vylúčením vo vidieckych oblastiach (2024).

ii) Tento priemer sa vynásobí druhou mocninou inverznej hodnoty relatívneho HND na obyvateľa v každom členskom štáte v porovnaní s priemerom EÚ meraným v PPS (2023) po zahrnutí týchto úprav.

a) Rozdiel v prosperite regiónu sa vypočíta pre všetky regióny úrovne NUTS 3, ktoré majú HDP na obyvateľa meraný v PPS (2021 – 2023) je nižší ako 75 % priemeru EÚ. Rozdiel medzi relatívnym HDP regiónu na obyvateľa a 75 % priemeru EÚ sa vynásobí počtom obyvateľov regiónu (2022) a vydelí celkovým počtom obyvateľov členského štátu (2022).

b) Rozdiel v prosperite poľnohospodárstva sa vypočíta tak, že sa zohľadní rozdiel medzi priamymi platbami na úrovni roku 2027 na hektár, na ktorý možno potenciálne poskytnúť podporu (2022), a 90 % priemeru EÚ pre každý členský štát. To sa vynásobí sa počtom hektárov v členskom štáte, na ktoré možno potenciálne poskytnúť podporu (2022), a vyjadrí sa v pomere k priamym platbám na úrovni roku 2027 pre daný členský štát.

Všeobecný kľúč, ako sa určil vyššie, bude normalizovaný na 100 %. Strop a záchranná sieť normalizované na 100 % sa budú uplatňovať opakovane, až kým podiel pridelených prostriedkov žiadneho členského štátu nebude nižší ako 80 % alebo vyšší ako 105 % jeho podielu pridelených prostriedkov z príslušných vopred pridelených finančných prostriedkov v rámci zdieľaného riadenia na roky 2021 – 2027.

Ďalšie ustanovenia týkajúce sa prideľovania finančných prostriedkov

68. Členským štátom, ktoré využívajú Kohézny fond vo VFR na roky 2021 – 2027, sa sprístupní dodatočná suma 5 203 miliónov EUR, ktorá sa rozdelí podľa ich absolútneho rozdielu medzi pridelenými prostriedkami na roky 2028 – 2034 vypočítanými podľa všeobecného kľúča a 94 % ich pridelených prostriedkov na roky 2021 – 2027 so stropom vo výške 1 500 miliónov EUR na členský štát. Táto dodatočná suma bude určená na financovanie opatrení okrem tých, na ktoré sa vzťahujú minimálne sumy na podporu príjmu v rámci SPP a na intervencie SRP.

69. Ďalšia dodatočná suma vo výške 1 771 miliónov EUR sa členským štátom sprístupní na intervencie v rámci spoločnej rybárskej politiky.

70. Financovanie sa bude i naďalej poskytovať najvzdialenejším regiónom uvedeným v článku 349 ZFEÚ a severným riedko osídleným oblastiam, ktoré spĺňajú kritériá stanovené v článku 2 protokolu č. 6 k Aktu o pristúpení z roku 1994. Na tento účel sa členským štátom, v ktorých sa nachádzajú najvzdialenejšie regióny úrovne NUTS 2 a severné riedko osídlené regióny úrovne NUTS 2, pridelia dodatočné osobitné rozpočtové prostriedky zodpovedajúce intenzite pomoci vo výške 40 EUR na obyvateľa ročne. Tieto pridelené prostriedky sa členským štátom rozdelia proporcionálne k celkovému počtu obyvateľov týchto regiónov.

Kľúč pre vnútorné záležitosti

71. Kľúč pre vnútorné záležitosti sa určí takto:

i) 45 % na riadenie hraníc s 90 % podielom členského štátu na celkových námorných hraniciach EÚ a vonkajších pozemných hraniciach EÚ so susednými krajinami v kontinentálnej Európe okrem krajín EÚ, krajín schengenského priestoru a krajín EZVO a 10 % podielu členského štátu na celkovom počte žiadostí o jednotné víza EÚ na krátkodobé pobyty (2024). Členské štáty s priamou vonkajšou hranicou s Ruskom alebo Bieloruskom budú mať pre tieto konkrétne časti vonkajších hraníc koeficient 1,25.

ii) 35 % na migráciu, integráciu a azyl na základe priemeru:

– podielu členského štátu na celkovom počte žiadateľov o azyl v Európskej únii (2022 – 2024);

– podielu členského štátu na celkovom počte prvostupňových kladných rozhodnutí o žiadostiach o azyl v Európskej únii (2022 – 2024);

– podielu členského štátu na celkovom počte osôb požívajúcich dočasnú ochranu v Európskej únii z krajín mimo EÚ (2022 – 2024); a

– podielu členského štátu na celkovom počte štátnych príslušníkov tretích krajín vrátených na základe príkazu na opustenie územia (2022 – 2024).

iii) 20 % na vnútornú bezpečnosť s normalizáciou 40 % podielu počtu obyvateľstva členského štátu na počte obyvateľstve EÚ (2024), 45 % inverzného HND na obyvateľa členského štátu meraného v PPS (2023) v porovnaní s priemerom EÚ a 15 % podielu členského štátu na rozlohe EÚ.

72. Suma do výšky 400 miliónov EUR na osobitný tranzitný režim sa pridelí v rámci litovského plánu integrovaného riadenia hraníc a spoločnej vízovej politiky.

Minimálna suma pre menej rozvinuté regióny v rámci plánov národného a regionálneho partnerstva

73. Členské štáty pridelia minimálnu sumu menej rozvinutým regiónom, ktorá sa určí vynásobením podielu počtu obyvateľov žijúcich v menej rozvinutých regiónoch (2021 – 2023) z celkového počtu obyvateľov členského štátu (2021 – 2023) vopred pridelenými finančnými prostriedkami na plány národného a regionálneho partnerstva s výnimkou minimálnych súm na podporu príjmu v rámci SPP a na intervencie v rámci SRP.

Koeficient 1,16 sa uplatní, ak je HND na obyvateľa členského štátu meraný v PPS (2021 – 2023) nižší ako 75 % priemeru EÚ.

Strop a bezpečnostná sieť pre menej rozvinuté regióny sa bude uplatňovať na všetky členské štáty, pričom suma pridelená menej rozvinutým regiónom nebude nižšia ako 90 % ani vyššia ako 112,5 % posledných prijatých pridelených prostriedkov na roky 2021 – 2027 (jún 2025) pre menej rozvinuté regióny.

Minimálne sumy v plánoch určené na intervencie na podporu príjmu v rámci SPP a intervencie v rámci SRP

74. Minimálna suma na podporu príjmu v rámci SPP intervencie v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky na členský štát bude vychádzať z prostriedkov pridelených na spoločnú poľnohospodársku politiku v roku 2027. Minimálne sumy na intervencie v SRP budú vychádzať z prostriedkov pridelených v rámci Európskeho námorného, rybolovného a akvakultúrneho fondu na obdobie 2021 – 2027.

Metodika prideľovania rozpočtových prostriedkov pre Interreg

75. V prípade Interregu sa pridelenie prostriedkov členským štátom určí takto:

i) 45,8 % na základe celkového počtu obyvateľov všetkých pohraničných regiónov úrovne NUTS 3 a ďalších regiónov úrovne NUTS 3, v ktorých aspoň polovica obyvateľstva regiónu žije vo vzdialenosti do 25 kilometrov od hranice (2021);

ii) 30,5 % na základe počtu obyvateľov žijúcich vo vzdialenosti do 25 kilometrov od hranice (2021);

iii) 20 % na základe celkového počtu obyvateľov (2022 – 2024);

iv) 3,7 % na základe počtu obyvateľov najvzdialenejších regiónov (2022 – 2024).

76. Podiel cezhraničnej spolupráce zodpovedá súčtu váh kritérií i) a ii). Podiel nadnárodnej spolupráce zodpovedá váhe kritéria iii). Podiel spolupráce s najvzdialenejšími regiónmi zodpovedá váhe kritéria iv).

Predbežné financovanie a spolufinancovanie

77. Komisia vyplatí predbežné financovanie na základe podpory pridelenej na plány národného a regionálneho partnerstva. Predbežné financovanie sa vyplatí takto:

i) 2028: 4 %. Ak Rada vykonávacie rozhodnutia neprijme do 30. novembra 2028, toto predbežné financovanie sa pripočíta k sume na roky 2029 a 2030.

ii) 2029: 3 %.

iii) 2030: 3 %.

Pre najvzdialenejšie regióny a Interreg sa predbežné financovanie vyplatí takto:

i) 2028: 4 %,

ii) 2029: 4 %,

iii) 2030: 4 %,

alebo v plnej miere v roku schválenia kapitoly Plánu Interreg.

78. Miera spolufinancovania plánov národného a regionálneho partnerstva zo strany Únie nebude vyššia ako:

i) 85 % v prípade menej rozvinutých regiónov a najvzdialenejších regiónov,

ii) 60 % v prípade prechodných regiónov;

iii) 40 % v prípade viac rozvinutých regiónov.

Ak nie je možné určiť podiel plnenia v danej kategórii regiónov, miera spolufinancovania Únie sa vypočíta pomocou váženého priemeru uplatniteľných mier príspevku regiónov podľa počtu obyvateľov.

Členské štáty pozostávajúce z jedného regiónu, ktorého kategória sa v porovnaní s VFR 2021 – 2027 zmenila z prechodného regiónu na viac rozvinutý región, sa môže rozhodnúť uplatňovať mieru spolufinancovania Únie vo výške 60 %.

79. Miera spolufinancovania Únie pre Interreg nebude vyššia ako 80 %. V prípade najvzdialenejších regiónov a cezhraničnej spolupráce na vonkajších hraniciach nebude miera spolufinancovania vyššia ako 85 %.

80. V prípade intervencií súvisiacich so spoločnou poľnohospodárskou politikou nebude miera spolufinancovania Únie vyššia ako:

i) 100 % na tieto opatrenia: degresívna podpora príjmu na plochu, viazaná podpora príjmu, osobitná platba na bavlnu a podpora pre malých poľnohospodárov. Tieto intervencie možno financovať iba z minimálnej sumy na intervencie na podporu príjmu v rámci SPP alebo sumy, ktorá predstavuje najviac dve tretiny sumy, ktorá je k dispozícii na preskúmanie v polovici trvania, ak sa používa na financovanie intervencií v rámci SPP.

ii) 100 % na osobitný režim zásobovania a opatrenia na pomoc miestnym poľnohospodárskym výrobkom v najvzdialenejších regiónoch, ktoré financuje dotknutý členský štát zo svojich pridelených finančných prostriedkov vyplývajúcich zo všeobecného kľúča;

iii) 85 % na iné intervencie v najvzdialenejších regiónoch;

iv) 70 % na ostatné opatrenia v oblasti poľnohospodárstva financované v rámci minimálnej sumy na intervencie na podporu príjmu v rámci SPP;

v) 70 % na intervencie v rámci školského programu EÚ;

vi) 70 % pre sektory v rámci spoločnej organizácie trhov.

V prípade intervencií v rámci SPP súvisiacich s iniciatívou LEADER, podpory na výmenu poznatkov, územnej a miestnej spolupráce, krízových platieb poľnohospodárom a intervencií na menších ostrovoch v Egejskom mori, ako aj v prípade financovania nad rámec minimálnej sumy na intervencie na podporu príjmu v rámci SPP môžu členské štáty uplatňovať miery spolufinancovania SPP alebo štandardné miery spolufinancovania Únie.

81. Pre intervencie v oblasti Spoločnej poľnohospodárskej politiky bude maximálna miera podpory:

i) 75 % pre investície pre poľnohospodárov a obhospodarovateľov lesa s výnimkou investícií zameraných na mladých poľnohospodárov, kde to bude 85 %, a pre neproduktívne zelené investície, kde to bude 100 %.

ii) 75 % na sektorové intervencie, pričom členské štáty majú možnosť zvýšiť ich:

– až na 95 % v prípade intervencií spojených s generačnou obnovou, výskumom a inováciou, riadením rizika alebo životným prostredím a klímou a pre organizácie producentov vykonávajúce operačné programy prvýkrát;

– na 100 % v prípade intervencií na kompenzáciu producentov za stratu príjmu alebo v prípade intervencií týkajúcich sa stiahnutia sa z trhu na bezplatnú distribúciu, ktoré neprekročia 5 % objemu produkcie, ktorú daná organizácia producentov predáva;

iii) na 70 % pre nástroje riadenia rizika.

82. V prípade intervencií v rámci spoločnej rybárskej politiky bude maximálna miera podpory až 100 % s možnými diferencovanými mierami pre osobitné kategórie intervencií.

83. V prípade intervencií v rámci spoločnej rybárskej politiky bude spolufinancovanie kompenzácie dodatočných nákladov v najvzdialenejších regiónoch zo strany Únie predstavovať 100 %.

84. V prípade intervencií v oblasti vnútorných vecí týkajúcich sa presídľovania a prijímania osôb z humanitárnych dôvodov, presunu žiadateľov o medzinárodnú ochranu, prevádzkových nákladov, ktoré sa majú kryť z príjmov zo systému ETIAS, a nákladov týkajúcich sa osobitného tranzitného režimu, ako aj finančných príspevkov z ročnej rezervy solidarity bude spolufinancovanie zo strany Únie predstavovať 100 %.
V prípade iných intervencií v oblasti vnútorných vecí nebude základ pre spolufinancovanie z prostriedkov Únie vyšší ako 75 %.

Pravidlá zrušenia viazanosti

85. S výnimkou niektorých intervencií v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky Komisia automaticky zruší viazanosť akejkoľvek časti rozpočtového záväzku na plán národného a regionálneho partnerstva a kapitolu Plánu Interreg, ktorá sa nepoužila na predbežné financovanie alebo v súvislosti s ktorou nebola predložená žiadosť o platbu do 31. decembra druhého roku nasledujúceho po roku rozpočtového záväzku.

86. Akékoľvek finančné prostriedky, ktorých viazanosť bola zrušená v dôsledku neplnenia horizontálnych podmienok Charty a právneho štátu, môže rozpočtový orgán opätovne sprístupniť na použitie v rámci iných nástrojov alebo programov EÚ implementovaných v rámci priameho alebo nepriameho riadenia, najmä na podporu európskej demokracie, občianskej spoločnosti, hodnôt Únie alebo boja proti korupcii.

Podpora pre komunitu tureckých Cyperčanov

87. Z tohto okruhu sa bude financovať aj podpora pre komunitu tureckých Cyperčanov. Orientačné finančné krytie pridelené na daný program bude 389 miliónov EUR.

Podpora programu PEACE PLUS

88. Celková suma 150 miliónov EUR sa pridelí na program PEACE PLUS, kde slúži na podporu mieru a uzmierenia a podporu pokračovania severo-južnej cezhraničnej spolupráce.

Splácanie nástroja NextGenerationEU

89. V rámci tohto okruhu sa bude financovať splácanie finančných prostriedkov vypožičaných na kapitálových trhoch s cieľom riešiť dôsledky krízy spôsobenej ochorením COVID19 (NGEU), ktoré zahŕňa splácanie istiny, úrokových platieb a súvisiacich nákladov. Splácanie sa začne v roku 2028, aby sa zabezpečilo stabilné a predvídateľné znižovanie záväzkov do 31. decembra 2058. Celková suma na roky 2028 – 2034 bude 140 411 miliónov EUR a použije sa výlučne na pokrytie splátok, úrokových platieb a súvisiacich nákladov. Prekročenie nákladov alebo úspory na úrokových platbách a súvisiacich nákladoch znížia alebo zvýšia sumu splátky istiny, čím sa zabezpečí pevná ročná suma na financovanie NGEU.

Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž

90. S cieľom podporiť spoločnú zodpovednosť za zabezpečenie vonkajších hraníc pri súčasnom zabezpečení voľného pohybu osôb v rámci Európskej únie budú akcie v oblasti vnútorných vecí doplnené akciami vykonávanými posilnenou Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž (Frontex) s pridelenými rozpočtovými prostriedkami vo výške 6 991 miliónov EUR.

III. OKRUH 2 – KONKURENCIESCHOPNOSŤ, PROSPERITA A BEZPEČNOSŤ

91. Konkurencieschopnosť, prosperita a bezpečnosť zodpovedajú prioritám a činnostiam EÚ, ktoré poskytujú významnú pridanú hodnotu všetkým členským štátom v celej Európskej únii. Iniciatívy v rámci tohto okruhu by mali prispieť k posilneniu európskej konkurencieschopnosti v oblasti technológií vrátane technológií s dvojakým použitím a strategických odvetví, k podpore spoločného výskumu, k rozšíreniu inovácií, zavádzania a výroby v priemysle a infraštruktúre, k podpore projektov a spoločností vrátane malých a stredných podnikov (MSP), ako aj k prilákaniu súkromných, inštitucionálnych a vnútroštátnych investícií. Tento okruh okrem toho prispeje k civilnej ochrane, pripravenosti a reakcii na núdzové zdravotné situácie, k podpore a financovaniu v oblasti zručností, vzdelávania, solidarity, kultúry, médií, demokracie a európskych hodnôt, ako aj k podpore fungovania jednotného trhu.

92. Výška záväzkov pre tento okruh nepresiahne 437 683 miliónov EUR:

OKRUH 2 – KONKURENCIESCHOPNOSŤ, PROSPERITA A BEZPEČNOSŤ (v miliónoch EUR, v cenách roku 2025)						
2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
X	X	X	X	X	X	X

Európsky fond pre konkurencieschopnosť

93. Zriadi sa Európsky fond pre konkurencieschopnosť s cieľom posilniť európsku konkurencieschopnosť, najmä v strategických odvetviach a technológiách počas investičného procesu, a to na základe otvorených, konkurencieschopných a spravodlivých postupov udeľovania. S dôrazom na excelentnosť bude ECF zabezpečovať rovnaké príležitosti, pokiaľ ide o prístup k finančným prostriedkom, posilňovať rozvoj podnikov, spoluprácu a budovanie kapacít s cieľom uvoľniť inovačný potenciál v celej Európskej únii. Osobitná pozornosť sa bude venovať MSP a malým spoločnostiam so strednou trhovou kapitalizáciou vo všetkých členských štátoch.

94. V súčasnom geopolitickom kontexte sa v rámci ECF bude osobitná pozornosť venovať strategickým iniciatívam a projektom s európskou pridanou hodnotou, ako sú GOVSATCOM, IRIS2, Galileo, Copernicus a vládne služby na pozorovanie Zeme, ako aj ďalším investíciám do umelej inteligencie, kvantových a iných kritických a vznikajúcich technológií. To by malo prispieť k posilneniu vedúceho postavenia Európskej únie v oblasti technológií, priemyselnej kapacity a strategickej autonómie a zároveň podporiť vývoj a zavádzanie špičkových technológií a inovácií, aby Európska únia zostala konkurencieschopná a odolná.

95. Orientačné finančné krytie na implementáciu ECF v období 2028 – 2034 bude 160 963 miliónov EUR. Finančné krytie sa orientačne rozdelí takto:

i) 7 567 miliónov EUR na všeobecné ciele;

ii) 20 184 miliónov EUR na čistú transformáciu a dekarbonizáciu priemyslu;

iii) 15 703 miliónov EUR na zdravie, biotechnológiu, poľnohospodárstvo a biohospodárstvo:

iv) 39 654 miliónov EUR na vedúce postavenie v digitálnej oblasti;

v) 77 855 miliónov EUR na odolnosť a bezpečnosť, obranný priemysel a vesmír.

96. ECF, Horizont Európa a Inovačný fond, ktoré spolu predstavujú balík vo výške viac ako 380 000 miliónov EUR v bežných cenách, poskytnú koherentnú podporu konkurencieschopnosti Európskej únie počas celého investičného procesu. Z ECF sa môžu podporovať dôležité projekty spoločného európskeho záujmu podmienené vnútroštátnym spolufinancovaním a následné projekty založené na výsledkoch dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu podmienené významnými súkromnými investíciami.

97. Nástroj ECF InvestEU bude slúžiť ako horizontálny nástroj na realizáciu vnútorných politík EÚ s cieľom riešiť zlyhania trhu alebo suboptimálne investičné situácie prostredníctvom rozpočtových záruk a finančných nástrojov. Nástroj ECF InvestEU budú partneri implementovať v otvorenej architektúre, pričom budú vychádzať z odborných znalostí všetkých implementujúcich partnerov vrátane národných podporných bánk, pričom sa uzná osobitná úloha skupiny Európskej investičnej banky (skupiny EIB), pričom aspoň 50 % minimálnej záruky EÚ v rámci časti EÚ sa udelí skupine EIB a aspoň 25 % sa udelí ostatným implementujúcim partnerom. Z nástroja ECF InvestEU sa môže poskytovať podpora v rámci iných programov EÚ v súlade s cieľmi stanovenými v uvedených programoch. Maximálna výška rozpočtovej záruky v rámci zložky EÚ nástroja ECF InvestEU bude 75 000 miliónov EUR (v bežných cenách).

98. Minimálna výška podpory EÚ z ECF poskytovanej prostredníctvom nástroja ECF InvestEU bude 14 790 miliónov EUR (v bežných cenách). Príspevky z oblastí politiky, ktoré sa použijú na zvýšenie minimálnej sumy podpory EÚ z ECF realizovanej cez nástroj ECF InvestEU, budú aspoň vo výške 5 % ich kombinovaných pridelených finančných prostriedkov.

99. Od 1. januára 2028 sa príjmy, vrátené platby a vymožené sumy z finančných nástrojov financovaných z ECF a predchodcov ECF InvestEU a prebytky z rozpočtových záruk stanovených vo vnútorných politikách do konca roka 2027 použijú na poskytovanie podpory EÚ v rámci nástroja ECF InvestEU.

100. Je nevyhnutné, aby európske financovanie prispievalo k zavádzaniu strategických technológií vyvinutých v Európskej únii. V tejto súvislosti sa v postupoch udeľovania môžu stanoviť podmienky oprávnenosti na zabezpečenie konkurencieschopnosti Európskej únie vrátane ochrany hospodárskych záujmov a autonómie Únie prostredníctvom preferenčných podmienok, ako sú obmedzenia alebo stimuly pre subjekty Únie, ak je to potrebné a vhodné, pričom sa obmedzí narušenie jednotného trhu.

Podpora z ECF na politiku v oblasti obranného priemyslu bude otvorená účasti členov Európskeho združenia voľného obchodu, ktorí sú členmi Európskeho hospodárskeho priestoru, Ukrajiny, Spojeného kráľovstva a Kanady. Okrem toho sa tretie krajiny, s ktorými Európska únia uzatvára partnerstvo v oblasti bezpečnosti a obrany, ktoré sa vzťahuje na účasť na podpore z ECF pre politiku v oblasti obranného priemyslu, môžu takisto zúčastňovať za osobitných podmienok vrátane spravodlivej rovnováhy medzi príspevkami a prínosmi a za predpokladu, že takéto krajiny nie sú v rozpore s bezpečnostnými a obrannými záujmami Európskej únie a jej členských štátov stanovenými v samostatnej dohode v súlade s postupmi podľa článku 218 ZFEÚ.

101. ECF bude vo výnimočných a riadne odôvodnených prípadoch zahŕňať možnosť urýchlenej podpory pre projekty naliehavého verejného záujmu alebo kritickej časovej citlivosti, ktoré by sa inak nemohli účinne realizovať podľa bežných pravidiel a na ktoré sa počas postupu udeľovania alebo počas vykonávania podporovaných činností budú vzťahovať určité doplnenia, výnimky a odchýlky od uplatniteľného práva.

102. ECF bude podporovať silnú európsku obrannú technologickú a priemyselnú základňu s cieľom zabezpečiť schopnosť Európskej únie reagovať na vznikajúce bezpečnostné výzvy, a to aj podporou ukrajinskej obrannej technologickej a priemyselnej základne.

Horizont Európa

103. Program Horizont Európa je úzko prepojený s ECF tým, že kladie výskum a inováciu do centra hospodárskej a investičnej stratégie Európskej únie. Podpora výskumu, vývoja a inovácie vo všetkých pilieroch programu Horizont Európa sa bude zakladať na excelentnosti. Zároveň je potrebné naďalej zmenšovať rozdiely v účasti a inovácii. Program Horizont Európa, na základe zásady excelentnosti, posilní na tento účel výskumnú a inovačnú kapacitu v krajinách, ktorých sa týka rozširovanie účasti, a v prechodných krajinách, a to prostredníctvom piliera IV (európsky výskumný priestor).

104. Od roku 2030 sa opatrenia na budovanie kapacít obmedzia na tie krajiny, ktorých sa týka rozširovanie účasti, a prechodné krajiny, ktoré zvýšili svoje nominálne výdavky verejných investícií do výskumu a vývoja, čo zahŕňa verejné investície do výskumu a vývoja v oblasti bezpečnosti a obrany, v poslednom známom roku v porovnaní s predchádzajúcim rokom.

105. Prechodné krajiny budú mať prístup aj k opatreniam na budovanie kapacít v pilieri IV, a to s inými modalitami v porovnaní s krajinami, ktorých sa týka rozširovanie účasti, ako napr. nižšie miery financovania zo strany EÚ.

106. Orientačné finančné krytie pre program Horizont Európa v období 2028 – 2034 bude dosahovať 140 000 miliónov EUR, z toho

    i) 35 263 miliónov EUR na excelentnú vedu;

    ii) 60 700 miliónov EUR na konkurencieschopnosť a spoločnosť;

    iii) 31 028 miliónov EUR na inováciu;

    iv) 13 009 miliónov EUR na európsky výskumný priestor, z toho 4 310 miliónov na rozšírenie účasti.

Nástroj na prepájanie Európy

107. Cieľom Nástroja na prepájanie Európy je urýchliť investície v oblasti transeurópskych dopravných a energetických sietí, a to aj na účely vojenskej mobility, dosiahnutím pákového efektu pri financovaní z verejného aj súkromného sektora a uľahčením cezhraničnej spolupráce v energetike, najmä v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov. Investície do vojenskej mobility sa zamerajú na štyri prioritné koridory vojenskej mobility EÚ, a to aj pozdĺž koridorov vojenskej mobility EÚ kritického významu vo východných regiónoch vonkajších hraníc a v čiernomorskom regióne.

108. Orientačné finančné krytie na implementáciu Nástroja na prepájanie Európy v období 2028 – 2034 bude dosahovať 61 859 miliónov EUR, z toho:

    i) 40 610 miliónov EUR na dopravu a vojenskú mobilitu, z toho 13 961 miliónov EUR na vojenskú mobilitu;

    ii) 21 249 miliónov EUR na energie.

109. Maximálna výška spolufinancovania zo strany Únie by mala byť takáto:

    i) 50 % na štúdie potrebné na prípravu realizácie projektu;

    ii) 50 % na práce súvisiace so sektorom dopravy, čo sa zvýši na 75 % v prípade členských štátov, ktorých HND na obyvateľa je nižší ako 90 % priemeru EÚ;

    iii) 50 % na práce súvisiace s odvetvím energetiky;

    iv) 75 % na akcie v odvetví energetiky, ktoré prispievajú k rozvoju projektov spoločného záujmu vrátane tých projektov, ktorých cieľom je ukončiť energetickú izoláciu a odstrániť problematické miesta v prepojení, podporovať energetickú efektívnosť a ochranu a odolnosť energetickej infraštruktúry a zaistiť bezpečnosť dodávok, a to aj prostredníctvom skladovania;

    v) 60 % na práce v odvetviach dopravy a energetiky vykonávané v najvzdialenejších regiónoch.

Civilná ochrana a pripravenosť a reakcia na núdzové zdravotné situácie

110. Nový mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany a podpora Únie v oblasti pripravenosti a reakcie na núdzové zdravotné situácie poskytnú podporu pri predchádzaní všetkým druhom prírodných katastrof a katastrof spôsobených ľudskou činnosťou vrátane cezhraničných ohrození zdravia, ktoré sa môžu vyskytnúť v rámci Únie alebo mimo nej, ako aj pri príprave a reakcii na tieto katastrofy a ohrozenia. Orientačné finančné krytie pridelené na daný program bude 6 148 miliónov EUR.

Vzdelávanie, kultúra, demokracia a európske hodnoty

111. Erasmus+ bude podporovať vysokokvalitné vzdelávanie a odbornú prípravu a poskytovať príležitosti na vzdelávanie a mobilitu pre mladých ľudí, učňov, študentov a učiteľov. Z programu Erasmus+ sa podporí aj účasť mladých ľudí na činnostiach v oblasti solidarity a spolupráca v oblasti športu. Orientačné finančné krytie pridelené na daný program bude 34 713 miliónov EUR s orientačnými pridelenými prostriedkami na vzdelávanie a odbornú prípravu, na mládež a na šport;

112. Cez program AgoraEU sa bude spoločne poskytovať podpora pre oblasť demokracie, kultúry, médií a občianskej spoločnosti. Orientačné finančné krytie pridelené na program bude 5 324 miliónov EUR s orientačnými pridelenými prostriedkami na kultúru, na médiá a na demokraciu, občanov, rovnosť, práva a hodnoty.

Výskumný program Euratomu a jadrová bezpečnosť

113. V rámci tohto okruhu sa bude naďalej podporovať Výskumný a vzdelávací program Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu s orientačným finančným krytím vo výške 7 786 miliónov EUR, z čoho 4 941 miliónov EUR sa použije na projekt ITER.

114. Nástroj spolupráce v oblasti jadrovej bezpečnosti a vyraďovania jadrových zariadení z prevádzky bude mať orientačné finančné krytie vo výške 818 miliónov EUR. Naďalej sa bude poskytovať podpora na vyraďovanie jadrovej elektrárne Ignalina v Litve z prevádzky s orientačným finančným krytím vo výške 604 miliónov EUR a s maximálnou mierou spolufinancovania Únie vo výške 86 %.

Iné programy

115. Z tohto okruhu sa takisto poskytnú finančné prostriedky na program Spravodlivosť s orientačným finančným krytím vo výške 496 miliónov EUR, program Pericles V s orientačným finančným krytím vo výške 7 miliónov EUR a Program pre jednotný trh a colníctvo zahŕňajúci fungovanie jednotného trhu a colnej únie, dane a boj proti podvodom s orientačným finančným krytím vo výške 4 431 miliónov EUR.

IV. OKRUH 3 – GLOBÁLNA EURÓPA

116. Z tohto okruhu sa financuje vonkajšia činnosť Európskej únie, najmä medzinárodné partnerstvá vrátane rozvojovej spolupráce, humanitárna pomoc a pomoc kandidátskym krajinám a potenciálnym kandidátskym krajinám, ktoré sa pripravujú na pristúpenie k Európskej únii. Financovanie vonkajšej činnosti bude jednoduchšie, cielenejšie a flexibilnejšie, pričom sa zachová predvídateľnosť podpory EÚ. Bude podporovať a presadzovať hodnoty a strategické záujmy Únie a zároveň podporovať vzájomne prospešné partnerstvá. Zabezpečí riadne plnenie medzinárodných záväzkov Európskej únie vrátane cieľov udržateľného rozvoja a Parížskej dohody, ako aj vonkajší rozmer migrácie a pokračujúcu neochvejnú podporu Ukrajine.

117. Výška záväzkov pre tento okruh nepresiahne 150 138 miliónov EUR:

OKRUH 3 – GLOBÁLNA EURÓPA (v miliónoch EUR, v cenách roku 2025)						
2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
X	X	X	X	X	X	X

Nástroj Globálna Európa

118. Nástroj Globálna Európa bude slúžiť širokej škále politík Európskej únie vrátane podpory kandidátskych krajín a potenciálnych kandidátskych krajín v ich príprave na budúce členstvo v Európskej únii; akcií súvisiacich s politikou susedstva; medzinárodných partnerstiev vrátane rozvojovej spolupráce; humanitárnej pomoci; podpory Ukrajiny a vonkajších aspektov iných politík EÚ. Nástroj Globálna Európa umožní Európskej únii v spolupráci s členskými štátmi komplexne reagovať na neoprávnenú migráciu a nútené vysídľovanie spôsobom, ktorý je v súlade s globálnym prístupom k migrácii a dopĺňa vnútorný rozmer migračnej politiky EÚ. K podpore v rámci tohto nástroja prispeje široká škála nástrojov, čím sa zabezpečia synergie s ECF a súlad s vykonávaním stratégie Global Gateway.

119. Nástroj Globálna Európa sa bude implementovať predovšetkým prostredníctvom geograficky programovateľných akcií, ktoré budú v relevantných prípadoch doplnené neprogramovateľnými akciami. Programovateľné akcie budú predstavovať aspoň 70 % výdavkov v rámci nástroja. Neprogramovateľné akcie budú zahŕňať akcie humanitárnej pomoci v súlade s nariadením o humanitárnej pomoci, makrofinančnú pomoc, akcie zamerané na riešenie krízových, mierových a zahraničnopolitických potrieb, odolnosť a konkurencieschopnosť.

120. Nástroj Globálna Európa bude mať orientačné finančné krytie vo výške 142 183 miliónov EUR. Finančné krytie sa orientačne rozdelí takto:

i) 30 927 miliónov EUR na pilier rozširovanie a Európa;

ii) 30 754 miliónov EUR na pilier Blízky východ, severná Afrika a Perzský záliv;

iii) 43 360 miliónov EUR na pilier subsaharská Afrika;

iv) 12 213 miliónov EUR na pilier Ázia a Tichý oceán;

v) 6 549 miliónov EUR na pilier Amerika a Karibik;

vi) 8 446 miliónov EUR na globálny pilier;

vii) 9 934 miliónov EUR na rezervu na vznikajúce výzvy a priority.

Aspoň 90 % výdavkov v rámci nástroja musí spĺňať kritériá oficiálnej rozvojovej pomoci vrátane trvalej a cielenej podpory pre najmenej rozvinuté krajiny. Výdavky na podporu Ukrajiny by sa mali z uvedeného cieľa vylúčiť.

Z celkového orientačného finančného krytia nástroja by sa mala vyčleniť orientačná suma 25 000 miliónov EUR (v bežných cenách) na humanitárnu pomoc.

Z celkového orientačného finančného krytia nástroja by sa malo vyčleniť orientačných 10 % na opatrenia na podporu vonkajšieho rozmeru migrácie vrátane základných príčin migrácie.

121. Rada bude zohrávať ústrednú úlohu počas celého plánovania a implementácie nástroja vrátane poskytovania strategického a politického riadenia *ex ante*, dohľadu nad mobilizáciou pomoci pri vznikajúcich výzvach a prioritách a monitorovania implementácie a výkonnosti.

122. Nástroj by mal umožniť poskytovanie podpory do maximálnej výšky 80 000 miliónov EUR (v bežných cenách) vo forme rozpočtových záruk, úverov Euratomu, úverov vo forme makrofinančnej pomoci a úverov založených na politikách, najmä partnerským krajinám, ktoré vykonávajú plány založené na výkonnosti. Úvery založené na politikách sa sprístupnia prostredníctvom vykonávacích aktov. EIB sa pridelí orientačná suma 15 270 miliónov EUR (v bežných cenách).

123. Nevyužité viazané a platobné rozpočtové prostriedky vyčlenené na tento nástroj sa automaticky prenesú do nasledujúceho rozpočtového roka.

124. Zruší sa viazanosť akejkoľvek časti rozpočtových záväzkov týkajúcich sa akcie, ktorá nebola do 31. decembra piateho roku nasledujúceho po prijatí daného rozpočtového záväzku využitá na predbežné financovanie alebo uskutočnenie priebežných platieb, alebo v súvislosti s ktorou nebol predložený žiadny certifikovaný výkaz výdavkov ani žiadna žiadosť o platbu.

Podpora pre Ukrajinu

125. Európska únia bude Ukrajine naďalej poskytovať finančnú podporu na jej prístupový proces a dlhodobú obnovu. Na obdobie 2028 – 2034 sa z rezervy pre Ukrajinu poskytne podpora až do výšky 88 869 miliónov EUR vo forme:

    i) tvorby rezerv na rozpočtové záruky a podporu iných ako vo forme úverov financovaných z rezervy pre Ukrajinu nad rámec stropov VFR s ročným stropom 13 500 miliónov EUR;

    ii) úverovej podpory zaručenej manévrovacím priestorom.

    Únia môže Ukrajine poskytnúť podporu vo forme rozpočtovej záruky až do výšky 42 658 miliónov EUR. EIB sa pridelí minimálna orientačná suma 12 000 miliónov EUR (v bežných cenách).

126. Okrem tejto novej podpory poskytovanej Ukrajine na obdobie 2028 – 2034 môže Európska únia poskytnúť subvenciu na náklady na prijaté úvery a pôžičky nad rámec stropov VFR.

127. Dodatočné finančné prostriedky pre Ukrajinu sa môžu uprednostniť z piliera Rozširovanie a Európa a globálneho piliera a z rezervy na vznikajúce výzvy a priority na podporu vo forme humanitárnej pomoci a iných náležite cielených činností, pričom sa zachová predvídateľnosť podpory ostatných partnerov.

128. Rada sa bude naďalej úzko zapájať do riadenia podpory určenej Ukrajine.

Vonkajšia činnosť mimo nástroja Globálna Európa

129. Z tohto okruhu sa budú financovať aj orientačné pridelené rozpočtové prostriedky vo výške 2 864 miliónov EUR pre spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku, 1 069 miliónov EUR pre dohody o partnerstve v odvetví udržateľného rybárstva a regionálne organizácie pre riadenie rybárstva a 887 miliónov EUR pre zámorské krajiny a územia vrátane Grónska.

Európsky mierový nástroj

130. Európsky mierový nástroj bude naďalej fungovať ako mimorozpočtový nástroj na financovanie akcií v oblasti bezpečnosti a obrany v období 2028 – 2034. Finančný strop tohto nástroja bude predstavovať 27 104 miliónov EUR, pričom nástroj sa bude financovať z príspevkov členských štátov na základe kľúča na určenie príspevkov založených na HND.

V. OKRUH 4 – ADMINISTRATÍVA

131. Vysoko profesionálna európska verejná správa, ktorá zamestnancov prijíma na základe čo najširšieho geografického záberu, zohráva kľúčovú úlohu ako podpora Európskej únie pri napĺňaní jej priorít a realizácii politík a programov spoločného európskeho záujmu. Úsilie o zjednodušenie vo všetkých oblastiach politiky, okrem iného aj prostredníctvom súhrnných balíkov opatrení a zoštíhlenia štruktúry VFR, ako aj zavedenie nových technológií vrátane umelej inteligencie by zároveň malo viesť k zníženiu administratívnej záťaže a zodpovedajúcim úsporám. Vzhľadom na meniace sa požiadavky na európsku verejnú správu v súvislosti s vyvíjajúcimi sa prioritami je naďalej kľúčové neustále zlepšovať jej flexibilitu, efektívnosť, transparentnosť a účinnosť.

132. Viazané rozpočtové prostriedky pre tento okruh, ktoré predstavujú 96 407 miliónov EUR a sú tvorené administratívnymi výdavkami inštitúcií a európskych škôl a dôchodkami, nepresiahnu tieto sumy:

OKRUH 4 – ADMINISTRATÍVA (v miliónoch EUR, v cenách roku 2025)						
2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
X	X	X	X	X	X	X

133. Stropy pre tento okruh sa stanovia tak, aby sa zabránilo nadmerným rezervám a aby sa pri zohľadnení prehodnotenia priorít a zvýšenia efektívnosti, ktoré bude potrebné dosiahnuť, zohľadnilo stabilizované personálne obsadenie na súčasnej úrovni pre všetky inštitúcie, očakávané úpravy platov, kariérny postup a náklady na dôchodky a iné relevantné predpoklady. Výdavky na dôchodky zahrnuté do stropu okruhu 4 sa vypočítajú bez príspevkov zamestnancov do príslušného systému.

134. Zásada rozpočtovej disciplíny by sa mala uplatňovať na všetky inštitúcie s cieľom ďalej monitorovať a riadiť administratívne výdavky. Všetky inštitúcie, orgány, úrady a agentúry EÚ sa vyzývajú, aby pravidelne preskúmavali svoje administratívne výdavky s cieľom podporiť riadenie meniacich sa požiadaviek. Všetky prispejú k zabezpečeniu dosiahnutia zvýšenia efektívnosti vyváženým spôsobom, pričom sa zohľadní ich príslušná veľkosť, a to aj optimalizáciou personálnych zdrojov zameraním sa na kľúčové oblasti a ukončením úloh s nižšou prioritou. Prehĺbenie medziinštitucionálnej spolupráce ponúka príležitosť posilniť účinné fungovanie Európskej únie a zároveň dosiahnuť úspory z rozsahu a úspory. V tejto súvislosti budú Európsky parlament, Rada a Komisia spolupracovať na vytvorení synergií a vyzývajú sa, aby navrhli iniciatívy na prehĺbenie medziinštitucionálnej spolupráce, napríklad v oblasti informačných technológií, kybernetickej bezpečnosti, obstarávania a budov, ako aj na preskúmanie ďalšej spolupráce v oblasti prekladu a tlmočenia. Rozsiahle preskúmanie vykonané zo strany Komisie navyše predstavuje veľkú príležitosť a mohlo by slúžiť ako pilotný projekt, ktorý by implementovali všetky inštitúcie, orgány, úrady a agentúry.

135. Výdavky na podporu programu by mali byť naďalej prepojené s operačnými výdavkami v rámci príslušného finančného krytia programu alebo oblasti politiky, pričom by sa malo zabezpečiť transparentné, nepretržité, pravidelné a komplexné monitorovanie a podávanie správ vo všetkých okruhoch.

136. Príspevok EÚ pre decentralizované agentúry a iné orgány by sa mal naďalej financovať z okruhov politík súvisiacich s ich účelom. Európska rada vyzýva Komisiu, aby vykonala hĺbkové preskúmanie úloh zverených decentralizovaným agentúram, najmä ak sa ich mandáty môžu prekrývať, a v prípade potreby navrhla zmeny s cieľom zjednodušiť a zracionalizovať ich zriadenie a v relevantných prípadoch navrhla zlúčenia a zrušenia.

VI. PRÍJMY

137. Úpravy týkajúce sa vlastných zdrojov by sa mali riadiť celkovými cieľmi jednoduchosti, transparentnosti a rovnosti vrátane spravodlivého rozdelenia zaťaženia. Celková suma vlastných zdrojov pridelená do rozpočtu EÚ na pokrytie ročných platobných rozpočtových prostriedkov nepresiahne 1,75 % súčtu HND všetkých členských štátov. Celková suma ročných viazaných rozpočtových prostriedkov nepresiahne 1,81 % súčtu HND všetkých členských štátov. Medzi viazanými rozpočtovými prostriedkami a platobnými rozpočtovými prostriedkami sa zachová primeraný pomer.

138. Sumy stropov vlastných zdrojov sa naďalej dočasne zvyšujú o 0,6 percentuálneho bodu súčtu HND všetkých členských štátov vyplývajúceho z pôžičiek súvisiacich s nástrojom NGEU, a to až do zániku všetkých týchto záväzkov a najneskôr do 31. decembra 2058.

p.m. udržateľné financovanie pre Ukrajinu

139. Výdavkové stropy VFR sú záväzné a manévrovací priestor sa aktivuje len v prípade mimoriadnych udalostí. Ak Komisia navrhne nové nástroje alebo aktivuje existujúce nástroje, ktoré využívajú záruku manévrovacieho priestoru, poskytne spolu s návrhom podrobnú prognózu vplyvu na využívanie manévrovacieho priestoru.

140. V prípade vážnej krízy, vážnych ťažkostí alebo ich vážnej hrozby, ktoré postihnú Európsku úniu alebo jej členské štáty v období 2028 – 2034, môže Rada v súlade s článkom 311 štvrtým odsekom ZFEÚ rozhodnúť kvalifikovanou väčšinou po získaní súhlasu Európskeho parlamentu a po zohľadnení akýchkoľvek možných usmernení Európskej rady, že splnomocní Komisiu na mimoriadne vypožičiavanie finančných prostriedkov na kapitálových trhoch na úvery členským štátom výlučne na účely riešenia dôsledkov takýchto situácií. Výška týchto vypožičaných finančných prostriedkov neprekročí 350 000 miliónov EUR na obdobie 2028 – 2034. Sumy stropov vlastných zdrojov sa dočasne zvyšujú o 0,25 percentuálneho bodu výlučne na účely pokrytia všetkých záväzkov Únie vyplývajúcich z pôžičiek na takéto úvery, a to až do zániku všetkých týchto záväzkov.

141. Nový systém vlastných zdrojov Európskej únie vstúpi do platnosti prvým dňom prvého mesiaca nasledujúceho po doručení oznámenia o ukončení postupov na jeho prijatie posledným členským štátom. Všetky jeho prvky sa budú uplatňovať retroaktívne od 1. januára 2028. Vlastný zdroj založený na digitálnych službách sa však bude uplatňovať od 1. januára prvého roka nasledujúceho po roku, v ktorom sa uplatňujú príslušné ustanovenia smernice o spoločnom systéme zdanenia digitálnych služieb formou dane z príjmov z poskytovania určitých digitálnych služieb. Členské štáty schvália nové rozhodnutie o vlastných zdrojoch čo najskôr, a to v súlade s ich vnútroštátnymi ústavnými požiadavkami.

Tradičné vlastné zdroje

142. Od 1. januára 2028 si členské štáty z vybranej sumy ponechávajú 10 % ako náklady na výber. [Príjmy z manipulačného poplatku Únie sa Únii sprístupnia ako tradičné vlastné zdroje od 1. januára 2028.]

Vlastný zdroj založený na DPH

143. Na vlastný zdroj založený na DPH sa uplatní sadzba výberu vo výške 0,30 %. Obmedzenie základu DPH bude [ukončené] ALEBO [zachované].

Vlastný zdroj založený na plastoch

144. Na vlastný zdroj založený na nerecyklovanom odpade z plastových obalov sa uplatňuje sadzba výberu 1,25 EUR na kilogram upravená ročne podľa inflácie. Ročné paušálne zníženia budú [ukončené] ALEBO [zachované].

Nové vlastné zdroje

145. Zavedú sa nové vlastné zdroje, ktoré budú pozostávať z týchto zložiek:

i) Ročný príspevok zodpovedajúci 3 % čistého ročného obratu z online reklamy, online sprostredkovateľských služieb/služieb trhu a speňaženia údajov používateľov v prípade spoločností, ktoré prekračujú limit ročného obratu v EÚ pre digitálne činnosti vo výške 50 miliónov EUR, ako aj limit celkového ročného obratu vo výške 750 miliónov EUR. Európska rada na tento účel vyzýva Radu, aby obnovila prácu na smernici o spoločnom systéme zdanenia digitálnych služieb formou dane z príjmov z poskytovania určitých digitálnych služieb s cieľom dosiahnuť rýchlu dohodu v roku 2027.

ii) Národný príspevok vypočítaný z množstiev vyrobených tabakových výrobkov a množstiev výrobkov súvisiacich s tabakom uvedených do daňového voľného obehu vynásobených minimálnou sadzbou uplatniteľnou na každý členský štát so sadzbou výberu 15 % pre všetky členské štáty.

S cieľom zmierniť regresívny vplyv sa sadzba výberu postupne zavedie pre členské štáty, ktorých odhadovaná priemerná ročná platba v rokoch 2028 – 2034 ako podiel na celkovej sume je vyššia ako 150 % ich podielu HND v rokoch 2028 – 2034, počnúc sadzbou výberu vo výške 5 % v rokoch 2028 – 2030, ktorá sa v rokoch 2031 – 2033 zvýši na 10 %, až kým sa v roku 2034 nedosiahne uplatniteľná plná sadzba výberu vo výške 15 %. Európska rada preto zdôrazňuje, že je dôležité dokončiť prácu na prepracovaní smernice o zdaňovaní tabaku a súvisiacich zmenách smernice o všeobecnom systéme spotrebných daní, aby sa pravidlá mohli začať uplatňovať do 1. januára 2028.

iii) Národný príspevok vypočítaný na základe hmotnosti nevyzbieraných elektrických a elektronických zariadení so sadzbou výberu 2,25 EUR za kilogram upravená ročne podľa inflácie.

Rozhodnutím o vlastných zdrojoch by sa Rada mala splnomocniť na zmenu metódy výpočtu hmotnosti elektronického odpadu, ktorý sa v členskom štáte v danom roku nevyzbieral, a to po revízii smernice o odpade z elektrických a elektronických zariadení (OEEZ), vo vykonávacích opatreniach pre systém vlastných zdrojov (IMSOR).

iv) Príjmy zo systému obchodovania s emisiami 1 (ETS) so sadzbou výberu vo výške 30 %.

S cieľom zohľadniť postupný pokrok v dekarbonizácii sa sadzba výberu postupne zavedie pre členské štáty, ktoré sú oprávnené na čerpanie prostriedkov z modernizačného fondu na roky 2021 – 2030, s ročným nárastom o 5 percentuálnych bodov, počnúc sadzbou výberu 0 % v roku 2028 až do dosiahnutia uplatniteľnej plnej sadzby výberu 30 % v roku 2034.

v) Príjmy z mechanizmu uhlíkovej kompenzácie na hraniciach (CBAM) so sadzbou výberu vo výške 100 %.

146. Európska únia bude naďalej pracovať na nových vlastných zdrojoch založených na kryptoaktívach. Na tento účel Komisia v roku 2028 predloží návrh potrebných základných odvetvových právnych predpisov, ktoré budú vychádzať z oznamovacích povinností a rámca automatickej výmeny informácií stanoveného v smernici o administratívnej spolupráci v oblasti daní (DAC8).

Vlastný zdroj založený na HND

147. Uplatňovanie jednotnej sadzby výberu na súčet HND každého členského štátu vzhľadom na celkovú výšku všetkých ostatných príjmov zostáva nezmenené. Korekcie HND budú [ukončené] ALEBO [zachované].

Ostatné výnosy

148. Európska rada berie na vedomie návrh Komisie na pridelenie výnosov z výberového konania na využite pásma 2 GHz v prospech ECF. Okrem toho príjmy súvisiace s právami na využívanie rádiového frekvenčného spektra v pásme nad 6 GHz, ktoré sa používa na služby 6G, sa zahrnú do rozpočtu EÚ ako ostatné príjmy, čím sa znížia príspevky členských štátov. Na tento účel Komisia do prvej polovice roka 2028 zohľadní uvedený návrh v príslušných odvetvových právnych predpisoch. Po uplynutí ich platnosti a novom výberovom konaní alebo predĺžení sa príjmy z iných frekvencií, ktoré už členské štáty speňažili, zahrnú do rozpočtu EÚ ako ostatné príjmy.